

Vedlegg til Helhetlig plan for oppvekst- Oppvekstreformen

Innhold

Innledning.....	1
Barnevernsreformen/Oppvekstreformen, hva handler den om?.....	2
Formålet med reformen.....	2
Kommunens ansvar i realiseringen av oppvekstreformen.....	2
Barnevernets ansvar.....	3
Økonomi og finansiering	3
Fosterhjemsområdet:.....	4
Krav til kompetanse og veiledningsplikt:.....	4
Overføring av ansatte til ny tjeneste:.....	4
Barneverntjenestens oppgaver:	5
Forebyggende tiltak i Helsestasjon og skolehelsetjeneste.....	5
PPT – Pedagogisk psykologisk tjeneste	6
Fritid Færders innsats.....	6
Overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet	7
Hvordan fordeles ansvaret mellom etatene/tjenestene i oppvekst?	7
Hvordan skal de ulike tjenestene samarbeide?	7
Organisering og samordning av kommunens forebyggende arbeid i ny tjeneste	8
Oppsummering.....	9

Innledning

Oppvekstreformen/barnevernsreformen trådte i kraft 1.1.2022. Det er innført et krav om at kommunestyret selv skal vedta en plan for kommunens arbeid for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Lovkravet bidrar til en overordnet forankring av det forebyggende tilbudet og fordelingen av kommunens ressurser. Planen skal være et viktig verktøy for å sikre forpliktende og systematisk innsats for helhetlige tjenester. Planen for det forebyggende arbeidet skal inneholde en beskrivelse av:

- Overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet til barn og unge
- Hvordan ansvaret skal fordeles mellom tjenestene
- Hvordan oppgaveløsningen skal organiseres

- Hvordan ulike tjenester skal samarbeide

Færder kommune var en av tre kommuner som deltok i Barnevernsforsøket med utprøving av overtakelse av statlige oppgaver for å sikre at barn og unge og deres familier får rett hjelp til rett tid. Kommunen har derfor gjort seg verdifulle erfaringer og har iverksatt flere av tiltakene som nå skal på plass i forbindelse med reformen, selv om reformen ikke ble så omfattende som utprøvingen i forsøket.

Færder kommunes helhetlige plan for oppvekst er selve grunnlaget for realiseringen av oppvekstreformen. Dette vedlegget gir mer spesifikk informasjon om hvordan kommunen svarer opp den nye reformen, da med utgangspunkt i forventinger fra statlig hold. Vedlegget er tenkt som et supplement til selve planen.

Helhetlig plan for oppvekst i Færder har et tydelig verdigrunnlag basert på Helsefremmende prinsipper. Empowerment begrepet er sentralt i dette, og empowerment kan forstås som «*En prosess der personer oppnår større kontroll over beslutninger og handlinger som påvirker deres liv*». Å sette barn og unge i stand til å ta gode valg for seg selv, er derfor en nøkkel i denne sammenheng. For å lykkes med empowerment blir medvirkning både individuelt, men også systemisk, sentralt.

Planen vektlegger at tjenestenes bidrag skal være tuftet på dette verdigrunnlaget, noe som er særlig synlig i det som beskrives som «Jordsmonnet» i planen. Les mer om detHer.

Oppveksttjenestene må derfor ha fokus på helhet og sammenheng i alt tjenestene gjør, ha tjenestene lett tilgjengelig for de som trenger det, og ikke minst ha gode strukturer for samhandling seg imellom.

[Barnevernsreformen/Oppvekstreformen, hva handler den om?](#)

[Formålet med reformen](#)

Plan som blir vedtatt i kommunestyret bidrar til overordnet forankring av det forebyggende tjenestetilbudet og av fordelingen av kommunens ressurser til dette arbeidet.

Planen vil være et viktig verktøy for å sikre forpliktelse til og systematisk innsats for å legge til rette for helhetlige tjenester til barn og unge

[Kommunens ansvar i realiseringen av oppvekstreformen](#)

Kommunene har et ansvar for å fremme gode oppvekstvilkår for barn og unge. I tillegg skal kommunen samordne tjenestetilbudet til barn, unge og familier og iverksette tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker.

Barnevernets ansvar

Barnevernets ansvar er å gi hjelp, omsorg og beskyttelse når det er nødvendig på grunn av barnets omsorgssituasjon eller adferd. Dette innebærer tiltak rettet mot barnets omsorgssituasjon eller adferd. Barnevernet har også et ansvar for å forebygge at omsorgssvikten og problemutvikling eskalerer - unngå behov for mer inngripende tiltak. Videre skal barnevernet gripe inn når barnet trenger beskyttelse (akutt, eller inngripende tiltak) - dette er også tidlig innsats. Kommunen står fritt til å vurdere hvilke oppgaver barneverntjenesten skal ha, ut over de lovpålagte oppgavene.

Færder kommune har valgt å etablere en ny tjeneste, som er et lavterskeltilbud til barn, unge og deres omsorgspersoner (se mer om dette under kap. Organisering av kommunens forebyggende tiltak).

Videre skal barnevernstjenesten gi en årlig rapportering til kommunestyret.

Økonomi og finansiering

I reformen har kommunen fått et større ansvar for barnevernet og som et virkemiddel for å motivere kommunene til større forebyggende innsats (grønn sone) ble kommunens satser for statlige barneverntiltak (rød sone) økt (se vedlagt tabell). Barne-, ungdoms og familieetaten (Bufetat) som er den statlige delen av barnevernet har kun bistandsplikt til kommunene på institusjonsplasser, beredskapshjem og spesialiserte fosterhjem. Ordinære fosterhjem må kommunen rekruttere selv.

I tilfeller der det er behov for utredning av barn sammen med en eller begge foreldrene og bekymringen for omsorgen er for stor til at utredningen kan utføres hjemme vil det i noen tilfeller være behov for å benytte senter for foreldre og barn. Siden det er ikke lenger er bistandsplikt på dette tiltaket, vil kommunen risikere å måtte kjøpe tiltaket privat til en månedspris på kr 200 000.

Oversikt over kommunens egenandel ved kjøp av statlige tiltak:

Tiltak	Sats per måned
Barnevernsinstitusjoner	kr 175 000
Barnevernsinstitusjoner – enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger fra omsorgssentre og asylmottak*	kr 87 500
Senter for foreldre og barn (døgnopphold på senter)	kr 73 000
Senter for foreldre og barn (hjemmebasert/poliklinisk)	kr 11 500
Beredskapshjem og spesialiserte fosterhjem**	kr 87 500
MST (Multisystemisk terapi)	kr 15 500
FFT (Funksjonell familieterapi)	kr 15 500

Fosterhjemsområdet:

Som en del av forsøket utviklet Færder barneverntjeneste Fosterhjemtjenesten. I forsøksperioden bestod tjenesten av tre ansatte som jobbet med rekruttering og godkjenning av fosterhjem samt veiledning og oppfølging av fosterhjemmene. I forbindelse med overgangen til ordinær drift innebærer omstilling av tjenesten at kommunen ikke lenger har kapasitet til å jobbe med rekruttering av fosterhjem. Dette betyr at barneverntjenesten ikke lenger har et systematisk arbeid knyttet til rekruttering av fosterhjem.

Barneverntjenesten søker alltid i slekt- og nettverk når barn ikke kan bo hjemme, og Familieråd brukes aktivt som metode enten planlagt eller akutt i slike situasjoner.

Krav til kompetanse og veiledningsplikt:

Barnevernet har fått et kompetansekrav som er virksomt fra 2031, og som innebærer at alle ansatte skal ha a) masterutdanning eller b) relevant bachelor, minst 4 års barnevernserfaring og relevant videreutdanning tilsvarende minimum 30 studiepoeng.

For å sikre at kompetansekravet innfris er flere ansatte ved barneverntjenesten i gang med videreutdanninger, og det utarbeides nå en kompetanseplan som skal sikre at tjenesten når målet innen 2031. Dette vil medføre økte kostnader i form av utgifter til utdanning, samt at lønnsnivået heves fra bachelor- til masternivå.

For å sikre at barn og familier som har behov for bistand fra barnevernstjenesten oppdages og tilbys hjelp tidlig nok har barneverntjenesten under forsøket opprettet to nettverkskontaktstillinger som har jobbet ut mot barnehager og skoler. Stillingene er etter forsøket videreført og flyttes nå over til den nye tjenesten (FærderHuset, avdeling barn unge og familier) som en del av kommunens satsning på lavterskel, lett tilgjengelig bistand og hjelp til både ansatte og innbyggere.

Barneverntjenesten har valgt å beholde mottakskoordinatorstillingen som ble opprettet under forsøket, og som tar imot drøftinger og bekymringsmeldinger. Mottakskoordinatoren skal i tillegg veilede på grenseoppgangen mellom taushetsplikt, avvergeplikt og meldeplikt samt delta i samarbeidsfora for å sikre gode samarbeid med instansene i kommunen.

Overføring av ansatte til ny tjeneste:

I forbindelse med at forsøket er avsluttet og at barneverntjenesten er i ordinær drift, er det besluttet at fire av stillingene i barneverntjenesten overføres til den nye tjenesten, FærderHuset. Begge nettverkskontaktene, en PMT-O-terapeut (Parent management training- Oregon) og en familierådskoordinator blir en viktig del av laget som skal sikre at innbyggerne våre får rett hjelp til rett tid på rett sted.

Barneverntjenestens oppgaver:

Barneverntjenesten skal fortsatt ta imot og behandle bekymringsmeldinger, utføre undersøkelser, tilby både frivillige hjelpetiltak, tvungne hjelpetiltak, behandling i institusjon eller tilby andre omsorgsbaser når innbyggerne har behov for og krav på slike tjenester etter Barnevernloven. I tillegg har barneverntjenesten ansvar for å føre tilsyn med alle fosterhjem som ligger i Færder kommune.

Barnevernet fikk en ny barnevernlov 01.01.2023.

Forebyggende tiltak i Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Forebyggende helsetjenester retter seg mot alle barn og unge i alderen 0-20 år, i tillegg til gravide og foreldre. Det er en lovpålagt tjeneste som skal ivareta den psykiske og fysiske helsen til barn og unge gjennom et helsefremmende og forebyggende tilbud. Tjenesten skal så tidlig som mulig fange opp barn og unge som har behov for hjelp, gi dem et tilbud og henvise videre ved behov. Alle tilbudene i forebyggende helsetjeneste er lavterskeltilbud og gratis for kommunens innbyggere.

Svangerskap og barselomsorgen, alle gravide får tilbud om ni individuelle konsultasjoner, i tillegg til ammeveiledningsgruppe og fødselsforbedrende gruppe. Alle fødende som tilhører Færder kommune tilbys barselbesøk av jordmor etter fødsel.

Helsestasjonen er et lett tilgjengelig lavterskeltilbud for barn og foreldre. En viktig oppgave for helsestasjonen er å støtte og veilede foreldre i foreldrerollen, slik at barnet får en trygg oppvekst og utvikler seg normalt både psykisk og fysisk. Tilbudet består av:

- Helseopplysning og forebygging av sykdom og skade
- Veiledning
- Nettverksbygging
- Helseundersøkelser og vaksinasjon
- Oppfølging av sped- og småbarn med spesielle behov
- Oppfølging av foreldre med behov for utvidet støtte
- COS-P-kurs til foreldre på helsestasjonen (0-5 år)
- Fysioterapeut og ergoterapeut ved behov for vurderinger og oppfølging av motorisk utvikling.
- Bassenggruppe

Helsestasjonen har tverrfaglig kompetanse: lege, jordmor, helsesykepleier, familieterapeut, fysioterapeut, ergoterapeut og tilgang på psykolog.

Skolehelsetjenesten skal bidra til god helse blant barn og ungdom, slik at de opplever mestring og trivsel. Skolehelsetjenesten underviser i helserelaterte temaer for at barn og ungdom selv kan ta

gode valg som fremmer helse. Tilgjengelighet og åpen dør er en unik ordning som gir barn og ungdom lett tilgjengelig hjelp. Skolehelsetjenesten er tilstede på alle barneskoler, ungdomsskoler og videregående skoler, og er tverrfaglig bemannet med helsesykepleier og fysioterapeut. Dette er tilbud i regi av skolehelsetjenesten:

- Skolestartsamtale til alle barn i første trinn og deres foreldre
- Helsesamtale til alle unge på 8. trinn
- Undervisning i helserelaterte temaer (psykisk helse, normalutvikling, kosthold, søvn, fysisk aktivitet, pubertet, seksualitet og rus)
- Vaksiner etter barnevaksinasjonsprogrammet
- Vekst-, syn-, hørselskontroll
- Helseinformasjon på foreldremøter
- Samtalegrupper
- Individuelle samtaler ved lettere psykiske helseplager
- Oppfølging av fysioterapeut (aktivitet, kosthold, søvn)

Helsestasjon for ungdom (HFU) er et tilbud for ungdom mellom 12-20 år. Her kan ungdom få råd og veiledning fra helsesykepleier, lege og evt. jordmor, psykolog og fysioterapeut. Ungdom kan ta opp temaer som kropp, helse, identitet, seksualitet, prevensjon, kjønnsykdommer, følelser og bekymringer. Helsestasjon for ungdom tilbyr også gratis testing av seksuelt overførbare sykdommer. Åpningstiden er onsdager mellom 14-17.

Friskliv Ung er for barn (6 år+) og deres foreldre som ønsker endring og støtte i forhold til trening, kosthold, søvn og/eller psykisk helse. Eleven og foreldre kan velge det som passer dem:

- Individuell samtaleoppfølging for barn, ungdom og foreldre
- Trening, treningsgrupper og bassenggrupper
- Kurs for ungdom: Mestringskurs om tanker og følelser, og søvnkurs

[PPT – Pedagogisk psykologisk tjeneste](#)

[Fritid Færders innsats](#)

Fritid Færder gir tilbud om aktiviteter og tjenester med fokus på inkludering, relasjonsbygging og mestring. Tilbudene i skoleruta er først og fremst rettet mot ungdomsskoleelever og opp til 18 år, men det er et mål å utvikle møteplasser som også kan ivareta de som har et par år igjen på barneskole. Tilbudene skal være gratis slik at unge kan delta uavhengig av familiens sosioøkonomiske bakgrunn.

Medvirkning og empowerment ivaretas ved å gi mulighet til at unge får påvirke innholdet på fritidssentrene og i ferieaktivitetene. Begge fritidssentrene har et valgt ungdomsstyre. Ansatte på Fritid Færder skal ha fokus på å være lyttende og anerkjennende i forhold til spontane og prosessvedtatte innspill fra ungdommene – i tillegg til at de skal bruke sin kompetanse innenfor for eksempel gaming, rockeverksted, kreativitet m.m., i takt med den enkeltes behov. Gjennom organisatorisk plassering i Familiens hus ivaretas også mulighet for å samarbeide om utsatte barn og familier, men det viktigste er at Fritid Færder oppfattes som et tilbud for alle.

Fritid Færder driver pr. 1.3.2023 Fritidssenter Færder 2-3 ganger i uka, Onsdagsaktivitet på Tjøme 1 gang pr. Uke, samt Åpen basketball en kveld i uka. I skoleferiene er det utvidede tilbud på dag og kveldstid. Fritid Færder er ikke en konkurrent til lag og foreninger i Færder kommune. Fritid Færder er et supplement til andre fritidstilbud, samtidig som det også eksisterer et bredt samarbeid mellom Fritid Færder og flere lag og foreninger som sikrer at flere barn og unge får prøve aktiviteter de kanskje ikke ville oppsøkt utenfor samarbeidsavtalen.

Overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet

Kommunens Helhetlig plan for oppvekst svarer opp overordnede mål og strategier for helhetlig tjenestetilbud i kommunen. Det vises derfor til selve plandokumentet for dette punktet.

Hvordan fordeles ansvaret mellom etatene/tjenestene i oppvekst?

Færder kommune har hatt sine forebyggende tilbud/tiltak til barn, unge og familier spredt i ulike tjenester. For å få en bedre oversikt over tilbudene som gis, samt å kunne bidra til å realisere forventningene knyttet til oppvekstreformen, har kommunen valgt å samle forebyggende tilbud/tiltak som ligger utenfor tilbud i regi av helsestasjon og skolehelsetjeneste, ved å opprette en ny tjeneste – FærderHuset, avdeling barn, unge og familier. Det blir viktig å understreke at denne tjenesten skal være et kraftsenter for tilbudene som gis i tett samarbeid med barnehager, skoler og hjelpe/støttetjenester. Særlig viktig er det å etablere gode samarbeidsrutiner og overganger mellom barnevernstjenesten og FærderHuset, slik at tiltakene når de målene som settes, og en unngår barnevernssak.

Hvordan skal de ulike tjenestene samarbeide?

Færder kommune bruker arbeidsmodellen Bedre tverrfaglig innsats (BTI) for å fange opp barn, unge og deres familier som har behov for hjelp og støtte. Denne modellen gir tydelige føringer på hvordan de ulike tjenestene skal samarbeide, og er et viktig verktøy i realiseringen av oppvekstreformen. Modellen er implementert i alle tjenester og har vært i bruk i flere år. I tillegg til å sikre samhandling mellom tjenestene bidrar den til at barn, unge og foresatte er delaktige i egen prosess og ikke minst

at innsats iverksettes på et så tidlig tidspunkt som mulig. Evaluering underveis er også en viktig nøkkel for å sikre at riktige tiltak gis.

Modellen har en systematikk som bidrar til å gi innsikt og oversikt i situasjoner knyttet til barn og unges eventuelle strev, og vil gi viktig informasjon i de situasjoner der meldeplikten til barnevernstjenesten utløses.

En egen handlingsveileder for barnehage og en for skole gir en systematisk «oppskrift» til hvordan ansatte skal jobbe. Les mer om BTI på kommunens hjemmeside [Her](#)

Opplæring av modellen skjer årlig for eventuelt nyansatte og andre som har behov for å oppdatere seg på modellen.

Organisering og samordning av kommunens forebyggende arbeid i ny tjeneste

FærderHuset, avdeling barn, unge og familier, etableres i Færder kommune våren -23. Den nye tjenesten er en videreutvikling av Familiens Hus som sikrer lavterskel tjeneste til barn, unge og deres familier, ikke bare er en institusjon i navnet, men også et fysisk sted.

Det viktigste som etableres i FærderHuset er et reelt lavterskeltilbud til barn, unge og deres omsorgspersoner. Dette innebærer at innbyggerne våre kan komme i kontakt med tjenesten uten henvisning og ventelister. Tjenesten har ulike fagprofesjoner som alle står klare for å bistå ved behov. Det kan være korte intervensjoner i form av samtaler, der fokuset er å bidra til å styrke den som søker støtte slik at vedkommende opplever mestring og kontroll over eget liv. Det kan også være et ønske om å delta i et gruppetilbud, temakvelder eller støtte i kontakten inn mot barnehage og skole. Tilbudene som skal gis skal være i tråd med behovene hos den enkelte. Dette innebærer en mer fleksibel tilnærming til å gi støtte/hjelp enn det kommunen har gitt tidligere.

Målet for kommunen er å rette innsatsen mot alle, det vil si, gi universelle tilbud i så stor utstrekning som mulig. FærderHuset vil bidra til dette i den grad det er kapasitet. Eksempel på et universelt tilbud kan være digital foreldreveiledning som kan nå alle heller enn gruppetilbud som forutsetter fysisk oppmøte.

Tjenesten skal bidra med hjelp/støtte til barnehager og skoler i situasjoner der det ordinære tilbudet ikke strekker til. Tjenesten skal ha et tett samarbeid med de øvrige hjelpe/støttetjenester, og skal ikke erstatte disse, men være et supplement og gi tilbud for å realisere oppvekstreformen.

Tilbud per i dag:

- Foreldreveiledning
- Familieråd

- Samtaler
- Nettverkskontakter (barnevern)
- Kognitiv terapi
- Ambulerende team
- Fritidsaktivitet til barn og unge med behov for tilrettelagt tilbud
- Rusforebyggende team

Tjenesten skal etablere ulike temakvelder og kurstilbud som treffer innbyggernes behov, i tillegg til å være en sosial møteplass for innbyggerne våre. Samskaping og innovasjon vil være nøkkel for å lykkes med tiltak som gis.

Oppsummering

Færder kommune har kommet langt i realiseringen av oppvekstreformen. Gjennom deltagelse i Barnevernsforsøket og implementering av arbeidsmodellen BTI (Bedre tverrfaglig innsats) er flere av kravene i reformen oppfylt. Videre vil etableringen av en ny tjeneste, FærderHuset, avdeling barn, unge og familier, bidra til at den siste delen av reformen blir ivaretatt.

01.03.2023

Hilde N Forsmo

Lina Atif

Rådgiver/fagleder

Barnevernleder

Hilde Schjerven

Virksomhetsdirektør Oppvekst